Gemeente
Amsterdam

Uitgangspunten maaiveldontwerp

Herengracht (109-169)

12 september 202
6

Ontwerpuitgangspunten: overkoepelend

- Rode draad: overkoepelende visie en eenheid in de binnenstad
- Puccini: handboek voor inrichting
- Beperkte ruimte: kiezen.
- Onderdelen die niet slecht zijn, hergebruiken

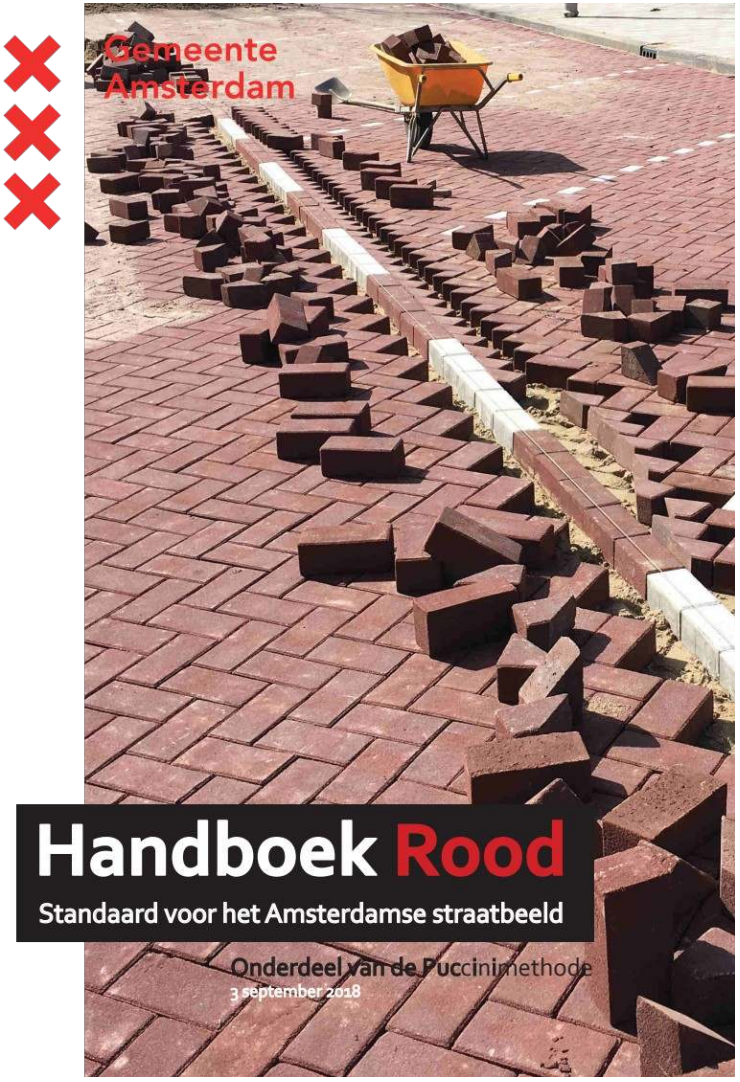

Planlocatie

- De planlocatie is de Herengracht, tussen huisnummer 109-169
- Het betreft een kade in de binnenstad van Amsterdam, midden in de UNESCO kernzone
- De inrichting is sterk verouderd en toe aan vernieuwing.
- De inrichting vervangt in principe alleen de voorzieningenstrook

Planlocatie

- Kademuur wordt vernieuwd vanaf de voet van vleugelmuur tot de voet van de vleugelmuur, behalve de meest noordelijke 26 meter.

- Kademuur wordt 1 rechte lijn vanaf begin tot eindpunt.

- Een beperkte knik (asverdraaiing) is mogelijk doordat de noordelijke 26 m niet meegenomen wordt.

Historie

- Herengracht is een van de drie historische ‘hoofdgrachten’, aangelegd in de 17e eeuwse uitleg.

- Dit traject maakt deel uit van de 1e / 2e uitleg. Gebouwd volgens de heersende (Renaissance) rationale stedenbouw.

- Reeds vanaf het begin bedoelt voor welgestelden.

Profiel

- Het profiel van kades in de binnenstad bestaat uit 3 elementen: trottoirzone, rijbaanzone en voorzieningenstrookzone.

- Deze driedeling is historisch passend, zeker in de Unesco kernzone.

- De breedtes van de zones kunnen varieren, net als de hoogteligging, maar ze dienen wel herkenbaar te

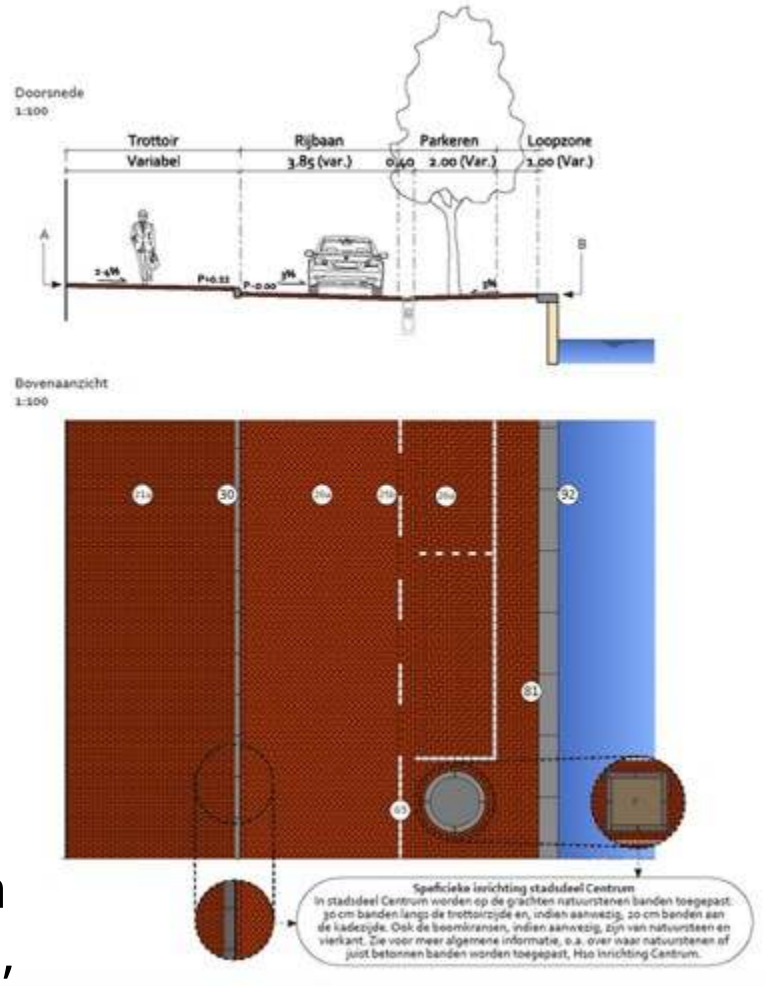

Verkeer

- De rijbaan in de straat is minimaal 3,5 m, voor eenrichtingsverkeer auto (noordwaarts). Fietsers kunnen wel in twee richtingen fietsen. Eigenlijk is 3,85 de voorgeschreven maat voor tweerichtingsverkeer fiets, eenrichtingsverkeer auto.
- De rijsnelheid is 30 km/u, categorie Erftoegangsweg.
- Trottoirs zijn minimaal 2,0 m breed, incl trottoirband, excl bestaande geveltuinen. Puntvernauwingen kunnen 0,9 m breed zijn.
- Parkeerplaatsen zijn minimaal 2,0 bij 5,0 m, en worden als langsparkeren geplaatst. Langere parkeervakken mogen ook.
- Fietsparkeerplaatsen zijn fietsnietjes of beugels; er kunnen er eigenlijk nooit genoeg zijn.

Parkeren

- Er zijn momenteel 22 parkeervakken, waarvan 16 fiscale parkeerplekken (normale betaald parkeervakken).
- In de nieuwe situatie is het wenselijk om meer laad/losvakken te hebben.
- Daarnaast is meer ruimte voor fietsparkeren gewenst.

variant nr	omschrijving	fiscaal parkeren	elektrisch	gehandicapt op kenteken	gehandicapt algemeen	autodate	laden/ lossen 9-18u	totaal
0	huidige situatie	16	0	3	0	2	1	22

Fietsparkeren

- Er zijn momenteel circa 12 sterk verouderde fietsenrekken, met elk capaciteit van 6 fietsen, dus 72 fpp.

- Daarnaast staan er veel los gestalde fietsen, circa 25%

- Uitgegaan wordt van een extra te leveren capaciteit van circa 10% om aan de latente vraag te voldoen.

- In de nieuwe situatie wordt voor 100 fpp gezorgd. Dit zijn ofwel fietsenrekken (Amsterdams Model) of fietsnietjes.

Ondergronds Afval.

- Er zijn geen gegevens bekend over een wens voor ondergronds afval inzameling.

Overige voorzieningen.

- Er dienen walkasten voor woonboten aanwezig te zijn.

- Er komen in de nieuwe situatie ook woonboten terug, waarvoor ruimte voor de loopplank aanwezig dient te zijn.

- Huidige verlichtingselementen komen terug, al dan niet voorzien van een nieuw armatuur. Een nieuw verlichtingsplan wordt in de ontwerpfase opgesteld.

Vergroening

- Geveltuinen zijn 45-60 cm diep, en worden aangelegd wanneer bewoners hierom vragen. Dit kan alleen wanneer er geen pothuis, bordes stoep of trap aanwezig. Huisnummer 121 heeft momenteel de enige geveltuin.

- Boomspiegels rondom bomen zijn in principe 2 bij 2 m, maar mogen breder (tot maximaal 5 m breed). Ze mogen beplant worden. Ze worden daarnaast zo diep als de voorzieningenstrook toelaat.

- De overige kade is stenig, conform het beeldkwaliteit van de kademuren.

Vergroening (2)

- Er staan momenteel geen oude bomen meer. Wel veel boom stompen en net geplante jonge bomen. Deze jonge bomen worden weer verwijderd.

- Stadsdeel Centrum wil bomen zo veel mogelijk op de oorspronkelijke locaties terugplanten. Deze locaties zijn recentelijk in beeld gebracht. De oorspronkelijke h.o.h. maat was 6,7 m. Na verwijderen van een tussenboom was dit sinds de jaren ‘60 13,5 m.

- Gestreefd wordt daarom om 1) de historische locaties ‘om en om’ aan te houden, zodat er parkeren tussen de bomen past of 2) de

Materialisatie

- Materialen zijn met name voorgeschreven vanuit Puccini. Dat is geen blauwdruk, maar wel een zwaarwegend startpunt.
- Parkeervakken liggen nu in gebakken klinker, rood, keiformaat, elleboogverband. Ook de vlakken in de voorzieningenstrook hieromheen worden in dit materiaal aangelegd. Dit materiaal is reeds aanwezig en kan worden hergebruikt.
- Boomspiegels worden in graniet, 20 cm rechte banden aangelegd. Boomspiegels zelf zijn onverhard, en kunnen ingeplant worden. Bomen zijn doorgaans iepen.
- De rijbaan ligt nu in betonklinkers. De trottoirs en de voorzieningenstrook ook. Als er een nieuwe rijbaan komt, dan moet deze conform Puccini in gebakken klinker, rood, keiformaat, keperverband. Als er ee nieuwe trottoir komt, komt dit in dikformaat, halfsteensverband. De trottoirband wordt graniet, 30 cm, idealiter met verhoogde band van 5-12 cm (afhankelijk van de afwatering en hoogteligging). Echter, in principe blijven rijbaan en trottoir voorlopig

Ruimtelijke overwegingen

- De scope beperkt zich tot de voorzieningenstrook. Hierdoor blijft de ligging van de rand van de rijbaan, en daarmee ook de ligging het trottoir, gehandhaafd. Ook de hoogteligging van de rijbaan en trottoir blijven bestaan.
- Er is reeds een gedeelte waar een nieuw verhoogd trottoir is aangelegd. Het huidige beeld is een lappendeken.
- Om een goede aansluiting te maken op dit bestaande trottoir, qua lengte- en qua hoogteprofiel, is het aan te bevelen wel nu het verhoogde trottoir aan te leggen. De hoogteligging van de rijbaan en voorzieningenstrook kan hierop worden aangepast.

- Hierbij kan dit ook verbreed worden, door het verschuiven van de rijbaan richting de voorzieningenstrook.

Gemeente
Amsterdam